

FORBUNDET: HJEMLØSHED I SAMMENHÆNG

Projekt
Udenfors
årsberetning
2025

PROJEKT
UDENFOR

wei wu
& swag
lyst
trøst

“Hjemløshed er ikke noget, vi kan forstå eller bekæmpe isoleret. Ikke i én reform. Ikke i én sektor. Fænomenet er forbundet med globale udviklinger og nationale prioriteringer og ikke mindst: hvordan vi taler om, forholder os til og lever med hinanden”.

– Bo Heide-Jochimsen, direktør i Projekt Udenfor

Projekt Udenfor kombinerer opsøgende gadeplansarbejde med indsamling og formidling af viden om hjemløshed.

Formålet med Projekt Udenfors arbejde er at forbedre forholdene for samfundets absolut udstødte.

Projekt Udenfors årsberetning 2025

Det hele hænger sammen / 7

LEDER

Året i tal og tegninger / 12

STATISTIK

Ingen skal overlades alene / 15

GADEPLANSARBEJDE

Kan vi acceptere et parallelt
velfærdssystem? / 21

VIDENSARBEJDE

Danmark er ingen ø: LGBT+ kompetencer
er afgørende nu / 29

PROJEKTER

Bolig, bolig, bolig! – reportage fra
europæisk konference om hjemløshed
/ 35

INTERNATIONALT

Om at gøre noget sammen, der har
betydning for andre / 43

FRIVILLIGHED

Europa står i en boligkrise / 49

GÆSTEINDLÆG

Organisation og finansiering / 52

OM PROJEKT UDEFOR

Tak for i år / 54

Grundfortælling / 56

Det hele hænger sammen

BO HEIDE-JOCHIMSEN
Direktør i Projekt Udenfor

Hvis jeg isoleret betragter den politiske opmærksomhed, velvilje og de initiativer, som hjemløse- og udsatteområdet har fået det seneste år, kunne fremtiden godt tegne lysere for de mennesker, vi arbejder med i Projekt Udenfor. Hjemløserenform og den udvidede refusionsordning, 10-årsplanen for psykiatrien og Værdighedsreformen er alle politiske aftaler, hvor jeg kan se, at der er blevet lyttet, når vi og andre aktører har talt.

Måske vidner det endda om en begyndende anerkendelse af en gruppe mennesker, som alt for længe har befundet sig i udkanten af det demokratiske fællesskab.

I forordet til Værdighedsreformen fra maj 2025 henvender regeringen sig direkte til dem, reformen handler om: *“Selv om I har brug for hjælp, er der mange af jer, der ikke får det [...] Regeringen vil lave en særlig samfundskontrakt med jer, der lever meget udsat”*. Den direkte tiltale er en fin retorisk detalje og måske et forsøg på at møde dem i øjenhøjde – også selv om resten af teksten taler om målgruppen og ikke *med* dem.

Anerkendelse, gode intentioner og politiske udspil er vigtige udgangspunkter. Men de skaber ikke i sig selv systemisk forandring. Og når jeg løfter blikket fra reformteksterne og ser på

hverdagen i vores arbejde, bliver udsigten til at løfte flere ud af hjemløshed mere broget.

Hjemløseren fra 2023 skal implementere Housing First tilgangen, så mennesker ramt af hjemløshed ikke efterlades på herbergerne eller gaden. De skal tilbydes at komme indenfor i eget hjem og med den støtte, der skal til for, at det kan lade sig gøre. Der er bare ingen boliger at hjælpe dem videre til. I hvert fald ikke i de større byer, hvor hjemløsheden også er størst. Det er en udfordring, vi deler med resten af Europa, som vi fortæller om i indlægget **Bolig, bolig, bolig! Reportage fra europæisk konference om hjemløshed**. Uden adgang til betalbare boliger kommer Housing First ikke ordentligt fra start.

En anden forudsætning for Hjemløserens succes er, at den ikke samtidig undergraves af andre politiske beslutninger. Her står kontanthjælpsreformen fra sommeren 2025, der har trukket det økonomiske gulvtæppe væk under nogle hushold, som et alvorligt eksempel. Når kontanthjælpsydelse reduceres, mister nogle mennesker evnen til at betale deres husleje – og dermed deres hjem. I Danmark er psykisk sygdom en af de helt centrale drivkræfter bag hjemløshed, – vi må ikke lade fattigdom spille samme rolle.

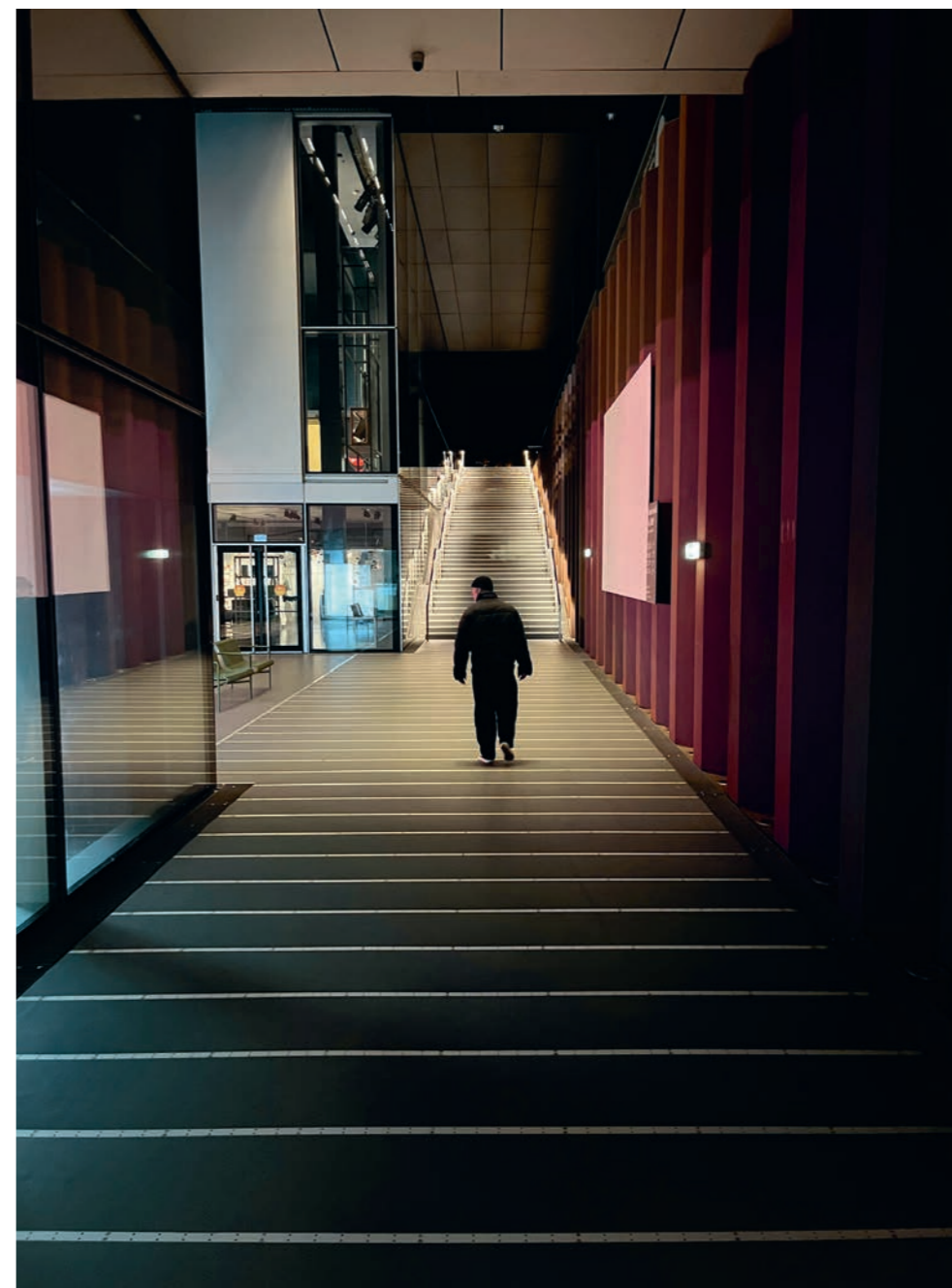
Samtidig mangler vi stadig svar på, hvordan kommunerne reelt motiveres til at prioritere de mennesker, som har længst vej ud af hjemløshed: gadesoverne. Udvidelsen af refusionsordningen i 2025 er et skridt i den rigtige retning,

men jeg frygter, at gadesoverne stadig vil komme bagerst i køen, fordi de – modsat beboere på herberger – som udgangspunkt ikke udgør en umiddelbar udgift for kommunen, mens de bor på gaden. Hvis økonomiske incitamenter skal være med til at drive forandring, skal de måske tænkes mere konsekvent.

Vi er ganske enkelt ikke i mål – og vi mangler stadig infrastruktur, der skal få hjemløseren til at lykkes i praksis.

10-årsplanen for psykiatrien udgør dog en vigtig brik. Den rummer et fokus på socialt udsatte borgere med komplekse psykiske lidelser og en forståelse for behovet for opsøgende, relationsbaseret gadeplansarbejde. Det er svært ikke at læse dette som en anerkendelse af den indsats, Projekt Udenfor har varetaget i mange år. Som vi beskriver i artiklen **Ingen skal overlades alene**, kræver det arbejde en konstant balance mellem respekt for det enkelte menneskes autonomi og pligten til at handle på uværdige levevilkår. Nogle gange tager det lang tid at opbygge den nødvendige tillid – men netop den tilgang gør det muligt at støtte mennesker ud af langvarig hjemløshed.

Det er vi bl.a. i stand til, fordi der står et hjælpesystem klar, når de mennesker, vi arbejder med, er parate til forandring. Det gør der desværre ikke for de hjemløse EU-borgere, vi også møder i vores arbejde. I 2025 udgav vi rapporten *Et Underfinansieret Kludetæppe*, som retter et kritisk blik på det system af hjælpetilbud, der er til rådighed for gruppen. Her

dokumenterer vi, hvordan politisk modvilje og signalering om uønsket migration har efterladt socialarbejdere og sundhedspersonale i NGO'er og i det offentlige system med begrænsede handlemuligheder for at hjælpe. De knokler for at stable en hjælp på benene alligevel. Men **Kan vi acceptere et parallelt velfærdssamfund?** spørger vi i indlægget på side 21, der behandler centrale pointer fra rapporten.

De hjemløse EU-borgere i Danmark minder os om, at vi er en del af et større europæisk fællesskab, som har muliggjort forudsætningerne for, at de kunne rejse hertil. Det samme gør den danske EU-kommissær for Energi og Boliger Dan Jørgensen, som jeg gik en tur med i Folkets Park på Nørrebro, da han besøgte Projekt Udenfor i efteråret. Vi talte om hjemløshed og løsninger, og vi fandt fælles fodslag om et europæisk perspektiv på hjemløshed i Danmark. Besøget kom som led i Dan Jørgensens arbejde med en europæisk strategi for betalbare boliger, der blev lanceret ved udgangen af 2025. I denne årsberetnings gæsteindlæg **Europa står i en boligkrise** præsenterer han, hvordan han ser, at boligpolitik og hjemløshed hænger sammen.

I 2025 har vi desuden arbejdet intensivt for at styrke inklusion af hjemløse LGBT+ personer i socialsektoren. Det viste sig at være nødvendigt, da vi for nogle år siden aktivt begyndte at fokusere på hjemløshed blandt personer, der bryder med normer for køn og seksualitet. Og også på dette område er det blevet tydeligt, hvordan globale politiske strømninger kan trække tråde helt ned på gadeplan i Danmark.

I indlægget **Danmark er ingen ø: LGBT+ kompetencer er afgørende nu**, sætter vi, med udgangspunkt i udgivelsen af et nyt undervisningsmateriale for fagpersoner, en fed streg under, at vi må dygtiggøre os selv, så vi sikrer LGBT+ personers ret til hjælp og ligebehandling i forbindelse med deres hjemløshedssituation. Vores projekt 'LGBT+ Hjemløshed', som vi afrunder i 2026, har bekræftet mig i, hvor vigtigt det er, at vi som organisation kan og tør eksperimentere og afprøve indsatser, når vi bliver opmærksomme på udstødende faktorer.

Denne årsberetning kredser derfor om en grundlæggende erkendelse: Hjemløshed er ikke noget, vi kan forstå eller bekæmpe isoleret. Ikke i én reform. Ikke i én sektor. Fænomenet er forbundet med globale udviklinger og nationale prioriteringer og ikke mindst: hvordan vi taler om, forholder os til og lever med hinanden.

Det er også derfor, at den frivillige indsats i Den Mobile Café er så central for Projekt Udenfor. Her mødes mennesker på tværs af livsvilkår. I portrættet af Jesper og Line, **Om at gøre noget sammen, der har betydning for andre**, kan du læse, hvordan frivillighed ikke blot skaber hjælp her og nu men også forandrer dem, der engagerer sig.

Vi ser store politiske reformer disse år. Spørgsmålet er ikke kun, hvor de lander i praksis, men om vi formår at tænke dem sammen. Og om vi husker at spørge og lytte til dem, det hele

handler om. Deres stemmer er ikke et supplement – de er selve forbindelsen mellem politik og virkelighed.

I Projekt Udenfor vil vi i 2026 insistere på at se dem. Og forbindelserne.

Tak fordi du læser med.

Året i tal og tegninger

Projekt Udenfor udfører en bred vifte af aktiviteter, der har til formål at bekæmpe social udstødelse og hjælpe mennesker, der allerede er udstødte. Resultaterne af vores arbejde kan og bør ikke altid opgøres i tal. På siden her præsenterer vi imidlertid nogle af de aktiviteter fra 2025, som kan tælles. Vi har:

Hjulpet ca. 130 personer, som er ramt af hjemløshed

Været aktive i 2 råd og 6 faglige netværk

Gennemført 2 nattetællinger

LGBT+

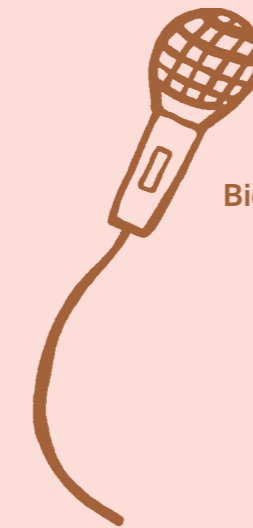
Drevet et skærmet aftentilbud til LGBT+ personer i hjemløshed

Holdt 32 oplæg og stillet os til rådighed i 54 interviews og sparringssamtaler for og med studerende, samarbejdspartnere og andre aktører fra hele landet

Uddelt ca. 7.500 måltider på gaden

Bidraget ved 5 debatter

Udgivet 146 opslag på Facebook, Instagram og LinkedIn, 13 hjemmesideartikler og 10 indlæg i eksterne medier

Udgivet en rapport om tilbud til hjemløse EU-borgere i København og offentliggjort et undervisningsmateriale om LGBT+ Hjemløshed

Ingen skal overlades alene

Det kræver ofte en håndholdt indsats, når Projekt Udenfors gadeplansmedarbejdere forsøger at bygge bro til velfærdssystemet for vores kernemålgruppe: mennesker, der lever isoleret på gaden med psykisk sygdom. Med 10-årsplanen for psykiatrien lægger regeringen op til, at den opsøgende socialpsykiatriske indsats skal styrkes markant. Det er et afgørende greb, hvis psykiatrien skal kunne oprette forbindelse til og hjælpe mennesker i langvarig gadehjemløshed, som i mange tilfælde lever med ubehandlet psykisk sygdom.

På en regnvejrsdag i november sidder en ung mand foroverbøjet på en bænk ved en kiosk. Hans ansigt er vejrbit, han har en flaskeøl i den venstre hånd og en cigaret i den højre. Foran ham ligger hans ejendele i poser. Han har en tynd sommerjakke på og udtrådte sko.

Manden har levet på gaden i flere år. En gang imellem udviser han en adfærd, der vækker opsigt og bekymring hos hans omgivelser. Til tider bliver han indlagt akut i psykiatrien, men selv om der ved hver indlæggelse er tegn på forbedring, forværres hans helbred hurtigt igen, når han udskrives til gaden på ny. Manden er statsborger i et andet EU-land og har ikke et dansk cpr-nummer. Derfor er der ikke et hjælpesystem, som følger op efter hans indlæggelse. Ingen fort-

sat sundhedsbehandling eller social indsats for at hjælpe ham i egen bolig eller botilbud. Han overlever bl.a. med støtte fra forskellige hjemløseorganisationer – heriblandt Projekt Udenfor – der, for nu, ikke kan gøre meget andet for ham end at skadesreducere.

Hver dag er Projekt Udenfors gadeplansmedarbejdere vidne til uværdige levevilkår som disse. Situationer, hvor mennesker, der kæmper med psykisk sygdom, og ofte meget andet, overlades til sig selv på gaden.

Tilfældene og de menneskelige skæbner varierer, og der er fx stor forskel på, hvordan psykisk sygdom giver sig til udtryk. Gadeplansmedarbejderne hverken skal eller har fagligheden til at diagnosticere psykiske lidelser. Men i deres daglige arbejde, hvor de opsøger, tager kontakt og opbygger relationer til mennesker, der er udstødt til gadehjemløshed, tilegner de sig en erfaringsbaseret viden om adfærd, der kan være tegn på psykisk sygdom.

Det kan fx være voldsomme bevægelser, en aggressiv fremtoning eller et udseende, der vækker opmærksomhed og bekymring hos medborgere såvel som hos gadeplansmedarbejdere: personer, der taler med nogen eller noget, vi andre ikke kan se, eller råber ud i luften og som syner nedslidte.

Det kan også være en aparte adfærd, der stikker ud i gadebilledet, men som ikke nødvendigvis er udfarende eller virker "akut": hvor tøj og handlinger afviger fra normen, og hvor per-

sonen ikke lader til at tage sig af omverdenens blik på dem, selv når de gør ting i det offentlige rum, der for andre virker mærkværdige.

Andre igen har en mere indadvendt adfærd: De isolerer sig selv socialt, og nogen lykkes med at passe på sig selv og deres ydre. De kan gå længe under radaren indtil den dag, hvor tiden på gaden har tæret på dem i sådan en grad, at de ikke længere er i stand til at opretholde deres overlevelsesstrategier.

Sådan var det f.eks. for "Peter", som i 20 år levede socialt isoleret og langt det meste af tiden, i gadehjemløshed. Han var kendt af Projekt Udenfors gadeplansmedarbejdere i mange år, og de havde et utal af gange forsøgt at etablere kontakt til ham uden held – han afviste kontaktforsøgene og de mange praktiske fornødenheder, som de tilbød ham.

Ubehandlet psykisk sygdom kan fastholde mennesker i hjemløshed i årevis, og for nogle er den roden til en kontaktafvisende adfærd og den sociale isolation, der følger. I Peters tilfælde var den lange periode, han havde levet på gaden i sig selv en mulig indikation på psykisk sygdom.

Så hvorfor greb vi ikke ind med mere drastiske metoder for at hjælpe Peter væk fra gaden?

I vores gadeplansindsats må vi hele tiden vægte respekten for det enkelte menneskes ret til at vælge livsform og forpligtelsen til at handle på uværdige og livstruende levesituationer.

En dag i 2024 responderede Peter på en gadeplansmedarbejders kontaktforsøg. Gennem korte besøg og møder af først 5, så 10, så 20 minutters varighed, opbyggede gadeplansmedarbejderen over flere måneder en relation til ham. De små sociale stunder blev til timelange samtaler, og en januar dag i 2025 tog han for første gang imod vores tilbud om hjælp.

Han var løbet tør for penge og de vante overlevelsstrategier, han havde benyttet sig af i årevis, var begyndt at blive vanskelige for ham. Han var blevet ældre, og var hæmmet af en krop, som havde lidt skade af et langt og hårdt liv på gaden. Han havde svært ved at passe på sig selv, hans tøj var blevet slidt og hullet, og han var utryk ved at bevæge sig rundt i byen. I samtalerne med Peter dannede gadeplansmedarbejderen sig også et billede af et menneske, som i mange år havde levet psykisk forpint.

Gadeplansmedarbejderen, som fik skabt en relation til Peter, inviterede det opsøgende psykiatriske gadeplansteam med på gaden for at finde ham og vurdere hans helbred. Peter bød for første gang kontakten til den del af systemet velkommen. Derfra gik det stærkt; Peter havde nu en lægetid, var blevet visiteret til et botilbud og kommunen arbejdede på, at han kunne få en overførselsindkomst. Efter 20 år på gaden var han nu, endelig, på vej indenfor.

Gennem relationsarbejde forsøger gadeplansmedarbejderne at bidrage til, at menneskelig kontakt føles okay igen for personer, der har levet socialt isoleret længe, og som ofte nærer

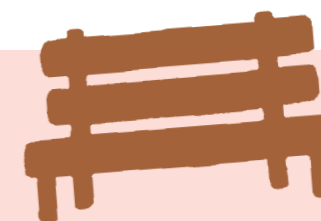
mistillid til det etablerede hjælpesystem. Det kræver tid og fleksibilitet, men det er i sidste ende det, der baner vejen for, at de vil eller kan give udtryk for deres behov og ønsker.

Hvis det danske velfærdssystem skal kunne identificere og hjælpe dem, der lever på gaden, er kontaktafvisende, ikke benytter sig af tilbud, og som hverken har en synlig aparte eller udadreagerende adfærd, skal der være tid og ressourcer til at gøre sig de observationer, der skal til for at tegne et helhedsbillede af personens situation. Det har vi i Projekt Udenfor advokeret for længe, og heldigvis ser det ud til, at der nu tilføres ressourcer til området. Med 10-årsplanen for psykiatrien vil Regeringen styrke det opsøgende gadeplansarbejde i socialpsykiatrien, så udsatte borgere bliver hjulpet videre til de rette hjælpertilbud.

For ingen skal efterlades alene på gaden. Eller "udskrives til ingenting", som det lød fra Social- og boligminister Sophie Hæstorp Andersen i en pressemeddelelse, da regeringen, KL og Danske Regioner præsenterede udmøntningen af 10-årsplanen. Derfor vil man også styrke sammenhængen mellem den regionale behandlingspsykiatri og den kommunale socialpsykiatri og bl.a. skabe flere sociale akutpladser og etablere afklaringspladser efter indlæggelser.

Vi kunne ønske os, at den opmærksomhed på kontakt og sammenhængende hjælp gjaldt alle hjemløse og socialt udsatte borgere ramt af psykisk sygdom. Peter fik adgang til den støtte,

han havde behov for, fordi Projekt Udenfor blev ved med at komme igen og stod klar det sekund, han ytrede et ønske om forandring, og fordi der var en langvarig og koordineret indsats tilgængelig for ham efterfølgende. For den unge mand i starten af denne artikel er situationen desværre en anden.

Gadeplansarbejde i 2025

I Projekt Udenfor ser vi år efter år, hvordan mennesker, på tværs af køn, alder og nationalitet, udstødes til et barskt og uværdigt liv uden for. Gennem en opsøgende og udgående gadeplansindsats stiller vi os til rådighed for dem, der

- lever og overnatter på gaden.
- kæmper med flere og svære sociale, psykiske og/eller somatiske problemer.
- ikke modtager den hjælp eller behandling, de har behov for og har ret til.
- er overladt til sig selv, kæmper med social isolation, ensomhed og frygten for chikane og overfald.
- har begrænsede muligheder for at stille basale behov som vand, føde, varme og søvn.

Organisationens gadeplansmedarbejdere tilbyder skadesreducerende hjælp og den tid, der skal til for at opbygge en tillidsfuld relation, der kan gøre, at den enkelte bliver tryk ved at give udtryk for sine egne ønsker. Relationen, og indsatsen som helhed, formes i tæt samspil mellem den enkelte bruger og gadeplansmedarbejder, der hver især kommer med deres erfaringer, ressourcer og personlighed.

I årets løb har 78 personer i hjemløshed, i alderen 18-71 år, haft et forløb med en gadeplansmedarbejder fra Projekt Udenfor. Støtten har blandt andet indebåret anskaffelse af mad, tøj og udstyr, brobygning til lægebesøg og indlæggelser, bisidderstøtte og genetablering af kontakt til netværk, civilsamfund og kommunen.

Kan vi acceptere et parallelt velfærdssystem?

I Danmark, og særligt i København, lever en gruppe mennesker i en gråzone mellem stærke politiske signaler og velfærdsidealer. Hjemløse EU-borgere møder sjældent et sammenhængende sikkerhedsnet, men et klude-tæppe af løsninger båret af frivillige, NGO'er og begrænsede, ofte kortvarige, offentlige indsatser. Deres situation udfordrer ikke blot vores velfærdsmodel men også hjælpeapparatets kerneværdi: Kan vi som samfund og sektor acceptere, at den mest basale hjælp ikke er lige for alle?

EU's frihed – og dens skyggesider

I snart 20 år har Projekt Udenfor mødt og hjulpet nødstedte EU-borgere, der er kommet til Danmark særligt efter EU-udvidelserne i 2004 og 2007. EU's indre marked har givet unionsborgere mulighed for at bevæge sig i bogstavelig og overført forstand, fra et medlemsland til et andet og for at søge bedre livskår og et arbejde. Men nogle får aldrig fodfæste. De snubler i systemet, bliver udnyttet på arbejdsmarkedet eller bærer allerede på tung bagage i krop og sind. Resultatet er europæiske medborgere, som lever i fattigdom og hjemløshed i Danmark.

Nogle vil mene, at det fænomen, som måske lidt for unuanceret er blevet betegnet “fattigdommens frie bevægelighed” var forventeligt set i forhold til den økonomiske ulighed imellem EU-medlemslandene.

De åbne grænser har motiveret en mangfoldig arbejdsmigration særligt til byggebranchen, landbruget og rengøring, og til uformelle urbane gadeøkonomier, hvor nogle brødføder sig selv eller hele familier i hjemlandet gennem tiggeri og pantsamling. Til trods for det gennemregulerede danske arbejdsmarked, og politisk opmærksomhed på social dumping, ender mange i midlertidige, usikre, lavtlønnede jobs – eller helt uden for systemet.

Et system, der svigter

Mens Danmark har høstet fordelene af det fælles indre marked, har danske politikere undladt at tage hånd om de EU-borgere, som er havnet i en marginaliseringsspiral. Fordi de ikke har forudsætninger for at kunne navigere det danske arbejdsmarked, fordi de er blevet udnyttet af arbejdsgivere, eller fordi de kæmper med sociale og helbredsmæssige udfordringer. I stedet har staten sat værn op: begrænset adgang til socialhjælp og sundhedsydelse og kriminaliseret overlevelsestrategier for mennesker i hjemløshed og fattigdom. Alligevel rejser EU-borgere i socialt udsatte positioner hertil.

I den kontekst har NGO'erne påtaget sig ansvaret og har forsøgt at imødekomme et voksende behov for pleje, overnatning, sundhed, mad,

bad og rådgivning blandt EU-borgere i nød. Det giver sådan set god mening, for i disse organisationer findes både viden, erfaring og et ønske om at træde til.

Men hjælpen er fragmenteret og underfinansieret. I maj 2025 undersøgte Projekt Udenfor i rapporten *Et Underfinansieret Kludetæppe* den hjælp, der helt eller delvist er til rådighed for hjemløse EU-borgere. Rapporten dokumenterer det misforhold, der eksisterer mellem hjælpebehovet blandt hjemløse EU-borgere og forudsætninger for at løfte hjælpeopgaven. Det efterlader flere aktører på området med det indtryk, at politikerne ikke anerkender situationens alvor – eller ikke ønsker at forbedre de nødstedtes vilkår.

Måske fordi det kolliderer med større migrationspolitiske agendaer.

Velfærdsstatens grænser

Forskningen bekræfter i hvert fald sammenhængen mellem ført socialpolitik og stater bekymring for uønsket migration. Studier peger på, hvordan den øgede migration fra Central- og Østeuropa, ofte i form af billig og prekær arbejdskraft til de vestlige EU-lande, har sat særligt de skandinaviske velfærdsstaters universalitet og bæreevne til debat. For mens EU-reglerne begrænser stater politiske handlerum til at kontrollere immigrationen fra andre EU-lande, udfordrer synlig fattigdom – tiggere, flaskesamlere, mennesker, der sover på gaden – idealet om social lighed.

Videns- og formidlingsarbejde i Projekt Udenfor

Projekt Udenfor indsamler og formidler viden om hjemløshed, udstødende faktorer i samfundet og metoder, der kan forbedre forholdene for mennesker i hjemløshed. Vi vil sikre, at den unikke viden, vi opbygger via en daglig kontakt med mennesker, der lever i gadehjemløshed formidles videre, skaber debat, synliggør blinde vinkler på området og gør en forskel, der rækker ud over det konkrete arbejde på gaden. Vi tilstræber, at så mange som muligt – skoleeleven, den studerende, den fagprofessionelle, journalisten, beslutningstageren og den almene dansker – har mulighed for at danne mening om hjemløshed og tage beslutninger på et nuanceret og velinformeret grundlag.

Er du interesseret i Projekt Udenfors holdning til en problematik? Søger du et oplæg om opsøgende socialt arbejde, migranter i hjemløshed, LGBT+ hjemløshed eller social eksklusion? Vil du have besked ved kommende events og udgivelser? Ønsker du at blive klogere på gadehjemløshed og udstødelse? **Kig på udenfor.dk**

Projekt Udenfors formidlingsaktiviteter i 2025

- I 2025 har vi blandt andet:
- udgivet et magasin, en vidensrapport og et undervisningsmateriale.
 - deltaget på Folkemødet, på hjemløshedskonference under det danske EU-formandskab og tre øvrige konferencer.
 - holdt oplæg for og undervist socialarbejdere, pædagog-, sygeplejerske- og -socialrådgiverstuderende, aktører på social- og hjemløhedsområdet m.fl. fra hele landet.
 - stillet os til rådighed med interviews, vidensdeling og rådgivning med studerende, politikere og samarbejdspartnere fra udlandet og i hele Danmark, heriblandt København, Aarhus, Odense, Vejle, Roskilde, Randers og Esbjerg.
 - fortalt om vores arbejde på udenfor.dk, Facebook, Instagram, LinkedIn og i eksterne medier.
 - og meget mere.

Rapporter og undervisningsmateriale i 2025

Rapport: Et underfinansieret kludetæppe – hjælp til hjemløse EU-borgere i København

I 2025 udgav Projekt Udenfor en rapport, der kaster et kritisk blik på vilkårene for tilbud, som møder og assisterer hjemløse EU-borgere i København. På baggrund af interviews med fagpersoner og frivillige medarbejdere, et litteraturstudie og en gennemgang af offentlige dokumenter, viser rapporten, hvordan stat og kommune overlader opgaven med at hjælpe nødstedte EU-borgere til de enkelte sociale og sundhedsfaglige tilbud, uden koordinering fra centralt hold, klare retningslinjer eller en tilstrækkelig økonomi til at løse opgaven. Det efterlader EU-borgere i hjemløshed med utilstrækkelig hjælp og frontpersonale med ringe arbejdsbetingelser.

Du kan læse og downloade rapporten på [udenfor.dk](#)

Undervisningsmateriale: En queerkompetent tilgang til socialt arbejde

I 2025 offentliggjorde Projekt Udenfor et undervisningsmateriale. Her kan du gennem 6 moduler blive klogere på LGBT+ personer i hjemløshed og på, hvordan du introducerer en queerkompetent tilgang til din egen faglige praksis. Materialet behandler væsentlige begreber, organisatoriske tiltag, fysiske rammer, samtaler om køn og seksualitet, brug af pronominer mm, som via små justeringer og opmærksomheder kan bidrage til at sikre bedre adgang, tilgængelighed og anerkendelse af personer, der bryder med normer for køn og seksualitet i hjemløsetilbud.

Materialet finder du på [udenfor.dk](#)

D. 16. april 2026 afholder Projekt Udenfor en konference om queerkompetent socialt arbejde. Samme dag udgiver vi en opsamling af erfaringer og viden fra Projekt LGBT+ Hjemløshed.

Som modsvar, trækker staten nationalgrænser mere processuelt gennem banale handlinger, som differentierer mellem i/legitime borgere eller rettighedsbærere. Det er en form for kontrolmekanisme rettet mod migranter, som vi også ser andre steder i verden. Det betyder, at grænsekontrollen i nogle tilfælde rykker helt ud i migranternes dagligdag: når hjemløse EU-borgere skal dokumentere lovligt ophold for at få en seng i en natcafé. Når de udskrives til gaden fra akut behandling på hospitalet uden ret til videre behandling eller mulighed for restitution, fordi de ikke har et cpr-nummer. Når den eneste hjælp fra kommunen er en kop kaffe og en billet hjem.

De humanitære undtagelser – som nødovernatning, der må etableres på ny hver vinter – er ofte minimale: en madras, en kop kaffe og så ud på gaden igen næste morgen. De sikrer kropslig overlevelse, men beskytter også velfærdsstatens legitimitet udadtil.

Socialpolitikken bliver således et redskab til at holde migranterne i live men også i skak, da hjælpen både er undtagelsesvis og marginal.

Frontpersonale i klemme

I praksis lander det politiske dilemma mellem migrationskontrol og humanitære hensyn hos frontpersonale i NGO'erne, kommunerne og sundhedsvæsenet.

De møder hjemløse EU-borgere med komplekse sociale, fysiske og psykiske problematikker – og oplever strenge retningslinjer for,

hvad de må tilbyde, eller en bekymring for at miste essentielle bevillinger, hvis de hjælper “de forkerte”.

Mange NGO'er må kontinuerligt søge tidsbegrænsede bevillinger, hvilket skaber usikkerhed, midlertidige indsatser og risiko for at miste dygtige medarbejdere. Stabilitet er afgørende i arbejdet med marginaliserede grupper, men svært at opretholde under disse forhold.

Fagpersoner strækker retningslinjer og regler for at hjælpe, men den hjælp, de kan tilbyde, er som regel akut og kortvarig. Den sikrer stabilisering men sjældent en vej ud af hjemløshed. Brobygning til langsigtede støtteordninger i samfundet såsom længerevarende indlæggelser, sundhedsbehandling, bolig eller sociale ydelser er ofte ikke muligt.

Fra accept til ansvar

Vi må spørge os selv: Er vi begyndt at vænne os til – eller har vi allerede accepteret – den begrænsede, substandard hjælp, vi kan tilbyde hjemløse EU-borgere? At denne gruppe simpelthen må nøjes med mindre, fordi de ikke har andre muligheder? Og er det rimeligt, at det er frontpersonale i helt basale hjælpefunktioner (i natcaféer og akutmodtagelser) der skal nægte dem adgang til mere?

I Projekt Udenfor vil vi fortsat gøre opmærksom på de parallelle hjælpeforanstaltninger, der risikerer at legitimere eksklusionen af særlige grupper fra det etablerede velfærdssystem.

40

40

Danmark er ingen ø: LGBT+ kompetencer er afgørende nu

Mange steder i verden ser vi politisk modstand mod LGBT+ ligestilling og konkrete indskrænkninger af især transpersoners rettigheder. Det er en virkelighed, der har konsekvenser for LGBT+ personers liv på alle samfundsniveauer – også på socialområdet – også i Danmark. Projekt Udenfor giver i et nyt læringsmateriale viden, råd og redskaber til at forstå og styrke mulighederne for at handle fagligt reflekteret over for de hjemløse LGBT+ personer, der mærker konsekvenserne af eksklusionen på egen krop og tilværelse.

Gadeplansmedarbejderen mødes med “Milla” på en aftenvag. De har ikke set hinanden, siden Milla fik plads på et herberg. Hun har tabt sig og fortæller, at hun har svært ved at spise ordentligt – hun er utryk ved at bruge fælleskøkkenet på herberget. Gadeplansmedarbejderen og Milla spiser aftensmad sammen. Undervejs fortæller Milla om transfobiske tilråb fra andre beboere og en oplevelse af,

at personalet ikke udviser interesse, faktisk nærmest undgår hende. Det prikkes til hendes ensomhed, kropsdysfori og afmagtsfølelse, forklarer hun.

Milla er én af de borgere, som Projekt Udenfor har arbejdet med siden vi i maj 2023 påbegyndte “Projekt LGBT+ Hjemløshed”. Gadeplansmedarbejderen har ageret rød tråd i Millas proces henimod at blive indstillet til en bolig og i øvrige kontaktflader med social- og sundhedsvæsenet. Forløbet, som bl.a. har båret præg af, at Milla har været udsat for vold og været syg, har givet indblik i, hvordan Millas normbrydende kønsidentitet påvirker hendes relationer og møder med hjælpesystemet. Utryghed og uvidenhed kendetegner lægebesøg og nye bekendtskaber, hun mødes af fobi både i og uden for herberget og bruddet med hendes familie, da hun sprang ud, sidder fortsat i hendes krop.

Projekt LGBT+ Hjemløshed blev søsat, fordi vi i et pilotprojekt i 2021-2022 blev opmærksomme på, hvordan LGBT+ personer er i risiko for at havne i hjemløshedssituationer og møder særlige barrierer for at få hjælp. En del af grunden er, at de ikke opsøger de etablerede hjælpesystemer i samme grad som andre personer i hjemløshed, fordi de føler sig misforstået, overset og direkte fremmedgjort fra det system, der burde være sikkerhedsnettet under dem.

Selv om vi siden vores pilotprojekt har bemærket, at der på socialområdet er kommet en større interesse for at forstå, hvordan

queerpersoners udsatte position i samfundet påvirker deres adgang til hjælp, og et ønske om at hjælpe målgruppen bedre i praksis, må vi konkludere, at behovet for et skærpet fokus på queerpersoners udsathed fortsat er aktuelt.

Normalisering af forskelsbehandling har store konsekvenser

I store dele af verden – også i vestlige demokratier – ser vi i stigende grad politisk retorik og initiativer, der normaliserer forskelsbehandling og hadtale mod minoritetspersoner, herunder LGBT+ personer. I USA er der ikke kun tale om en tilbagerulning af rettigheder, men decideret juridisk udsettelse af transpersoners eksistens.

Og selv om Danmark formelt set betragtes som et af verdens mest LGBT+ inkluderende lande, er vi ikke en ø. Diskriminerende og fremmedgørende diskurser har også forplantet sig i den offentlige samtale her.

Nylige undersøgelser fra Institut for Menneskerettigheder viser, at 64% af danske trans- og nonbinære personer har oplevet diskrimination (det gælder for 14-15% af den øvrige befolkning), og at hver femte dansker har homofobiske holdninger. På den politiske scene har en (tidligere) ligestillingsminister talt for at differentiere rettigheder mellem cis- og transpersoner og dermed risikeret at blåstemple diskrimination.

“Vi bliver som samfund nødt til at holde fast i, at en transkvinde ikke er og aldrig bliver en bio-

logisk kvinde (...). Derfor er der også grænser for, hvilke rettigheder transkvinder og transmænd skal have.”

– Ligestillingsminister Marie Bjerre, Jyllands-Posten 2024

Når en fjendtlig offentlig retorik kombineres med modstand og fobi i samfundet kan det have alvorlige konsekvenser for queerpersoners trivsel og livsmuligheder. Det er en af katalysatorerne for den udsathed og hjemløshed, som præger tilværelsen for de personer, vi har arbejdet med i projekt LGBT+ Hjemløshed. De har berettet om svigt, brudte relationer og vold – og at disse hændelser og omstændigheder i de flestes tilfælde knytter sig til, at de er LGBT+ personer. For en betydelig andel af projektets brugere er det oplevelser, som har afholdt dem fra at opsøge hjælp, og som dermed også er årsagen til, at de ikke modtager tilstrækkelig støtte.

En LGBT+ kompetent tilgang til socialt arbejde

Det foranderlige politiske klima, herhjemme og internationalt, kalder på, at vi som socialarbejdere står fast på vores kerneopgave og gør vores bedste for at sikre udsatte borgeres adgang til kompetent og værdig hjælp, uanset egne holdninger, uanset borgerens køn eller seksualitet og i bedste fald med øje for strukturer i samfundet, som har betydning for borgerens levede erfaringer og livsmuligheder.

I Projekt LGBT+ Hjemløsheds socialfaglige indsats har to queerkompetente gadeplans-

medarbejdere støttet og hjulpet 35 LGBT+ personer i hjemløshed. De har også skabt aftentilbuddet EKKO for samme målgruppe i perioden fra november 2024 til november 2025. Arbejdet med projektets brugere har indebåret skadesreduktion, samvær og brobygningsarbejde – alt sammen med viden om og øje for LGBT+ specifikke udfordringer og støttebehov.

[Projekt LGBT+ Hjemløshed] har haft en kæmpe effekt på, hvordan jeg går til min dag, og hvordan jeg ser og kommunikerer med andre. Så ja det har haft en kæmpe indflydelse på min hverdag.

– Bruger i “Projekt LGBT+ Hjemløshed”, citat fra eksternt evaluering af projektet

Erfaringer og dilemmaer fra dette arbejde er nu samlet i 6 online undervisningsmoduler målrettet fagpersoner på hjemløshedsområdet, som tilbyder redskaber til at skabe tryghed, opbygge tillidsfulde relationer, større tilgængelighed og inkluderende tiltag over for hjemløse LGBT+ personer.

Modulerne beskriver en “queerkompetent tilgang til socialt arbejde” og præsenterer praksis eksempler fra projektperioden. Den queerkompetente tilgang understøtter en praksis, der insisterer på, at lige adgang også gælder for dem, der falder uden for normerne, og at vi må tage aktivt ansvar for at møde LGBT+ personer hensigtsmæssigt – ikke mindst når deres rettigheder og eksistensgrundlag er under pres.

Eksperimenterende projekter i 2025

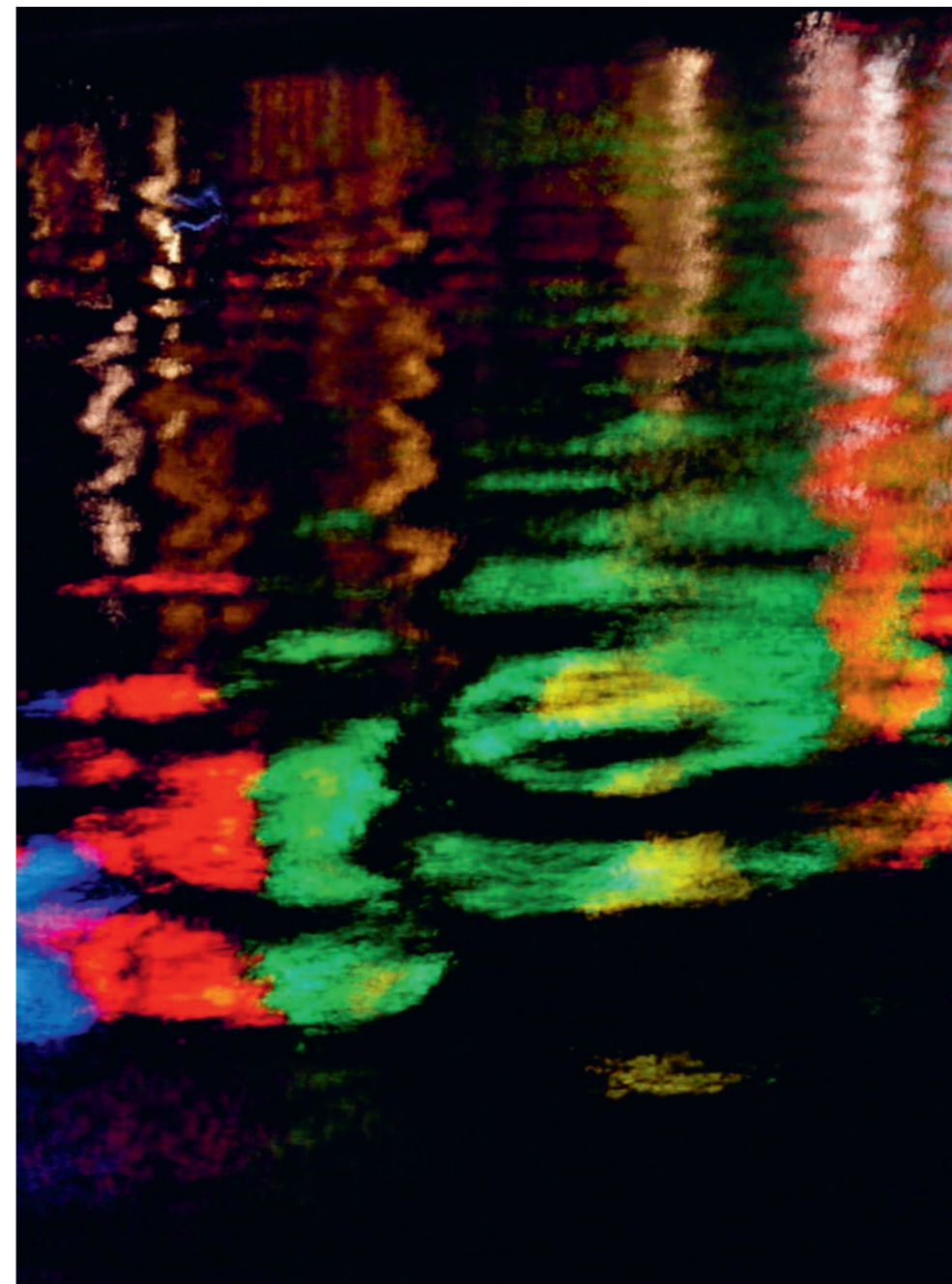
Projekt Udenfor igangsætter løbende eksperimenterende projekter, som imødekommer nye problemstillinger på hjemløshedsområdet eller udvikler anderledes måder at arbejde for og med mennesker i hjemløshed på.

Frem til maj 2026 driver Projekt Udenfor, med støtte fra VELUX FONDEN, projektet **LGBT+ Hjemløshed**, som siden maj 2023 har kombineret LGBT+ kompetent socialfaglig støtte til hjemløse personer, der bryder med normer for køn og seksualitet med opkvalificering af fagpersoner i hjemløshedssektoren. Formålet er, at sikre højere grad af inklusion og adgang til hjælp for målgruppen. I løbet af 2025 har projektet stillet **aftentilbuddet EKKO** til rådighed, hvor LGBT+ personer i hjemløshed har kunnet få mad, et bad, hvile, vejledning og støtte i et queersensitivt rum, og samtidig møde andre i samme situation. EKKO har, sammen med projektets **opsøgende støtteindsats** over for målgruppen, bidraget med erfaringer til det kompetenceløftende **undervisningsmateriale**, som vi ligeledes udgav i 2025.

I 2025 færdiggjorde vi også et etårigt **vidensindsamlende projekt**, der havde til formål at undersøge det system af **hjelptilbud, der er til rådighed for hjemløse EU-borgere**, som opholder sig i København. Projektet mundede ud i rapporten "Et underfinansieret kludetæppe – Hjælp til hjemløse EU-borgere i København", som du kan læse mere om på side 24.

Når vi forstår det landskab, hjemløse LGBT+ personer bevæger sig i – og hvordan vi selv indgår i det – kan vi bruge den viden til at indrette vores indsats og støtte, så den virker efter hensigten.

Undervisningsmaterialet er frit tilgængeligt og kan findes på udenfor.dk

Bolig, bolig, bolig!

– reportage fra europæisk konference om hjemløshed

Én tendens var særligt tydelig, da Projekt Udenfor i efteråret deltog i en konference om hjemløshed: Perspektivet på hjemløshed som et grundlæggende strukturelt problem, og i høj grad et boligproblem, er blevet 'mainstream' i den internationale forskning. Frem for primært at fokusere på og forklare hjemløshed ud fra individuelle forhold hos det enkelte menneske, peger forskere på behovet for strukturelle løsninger. Den analyse er også ved at slå rødder i en dansk kontekst.

En prioritering af egnede boliger, der modsvarer menneskers betalingsevne, er afgørende, hvis vi reelt skal nedbringe antallet af mennesker i hjemløshed. Det kræver, at vi opfører, konverterer og prisregulerer langt flere boliger, som mennesker har råd til, og som møder forskellige behov.

Den vigtige kobling af boligindsatser med sociale initiativer til at bekæmpe hjemløshed er netop et punkt i den spritnye europæiske

plan for betalbare boliger. I gæsteindlægget på side 49 fortæller EU-kommissær for energi og boliger Dan Jørgensen, hvordan han vil adressere den europæiske bolig- og sociale krise, som viser sig i de mere end 1 million hjemløse europæere.

Sammenhængen mellem betalbare boliger og hjemløshed var da også et gennemgående tema på den årlige europæiske forskningskonference om hjemløshed, som løb af stablen i Hollands fjerdestørste by Utrecht i september 2025.

Her var 200 deltagere fra 26 europæiske lande – samt USA, Canada, Japan og Mexico – samlet for at dele og drøfte forskning og faglige erfaringer på hjemløshedsområdet. Der var som altid mange forskellige tematiske seminarer, men et gennemgående budskab, som vi særligt tog med os hjem, var, at hjemløshed ikke handler om, hvad nogen er, men om, hvad de har – eller snarere *ikke* har adgang til.

Hjemløshed i Utrecht og Holland

Konferencens første talere gav en indflyvning i hjemløshedssituationen i Holland og i værtsbyen Utrecht.

Hjemløsheden i Holland stiger. I 2023 var omkring 30.000 mennesker hjemløse – omkring samme niveau som i 2021, men en stigning fra 26.000 året før. Tallene vurderes at være underestimerede, og det reelle omfang er sandsynligvis større.

En af keynote-talerne, professor ved Utrecht University of Applied Sciences, Lia van Doorn, pegede på fire hovedkarakteristika ved det hollandske samfund, som har betydning for mennesker i hjemløshed.

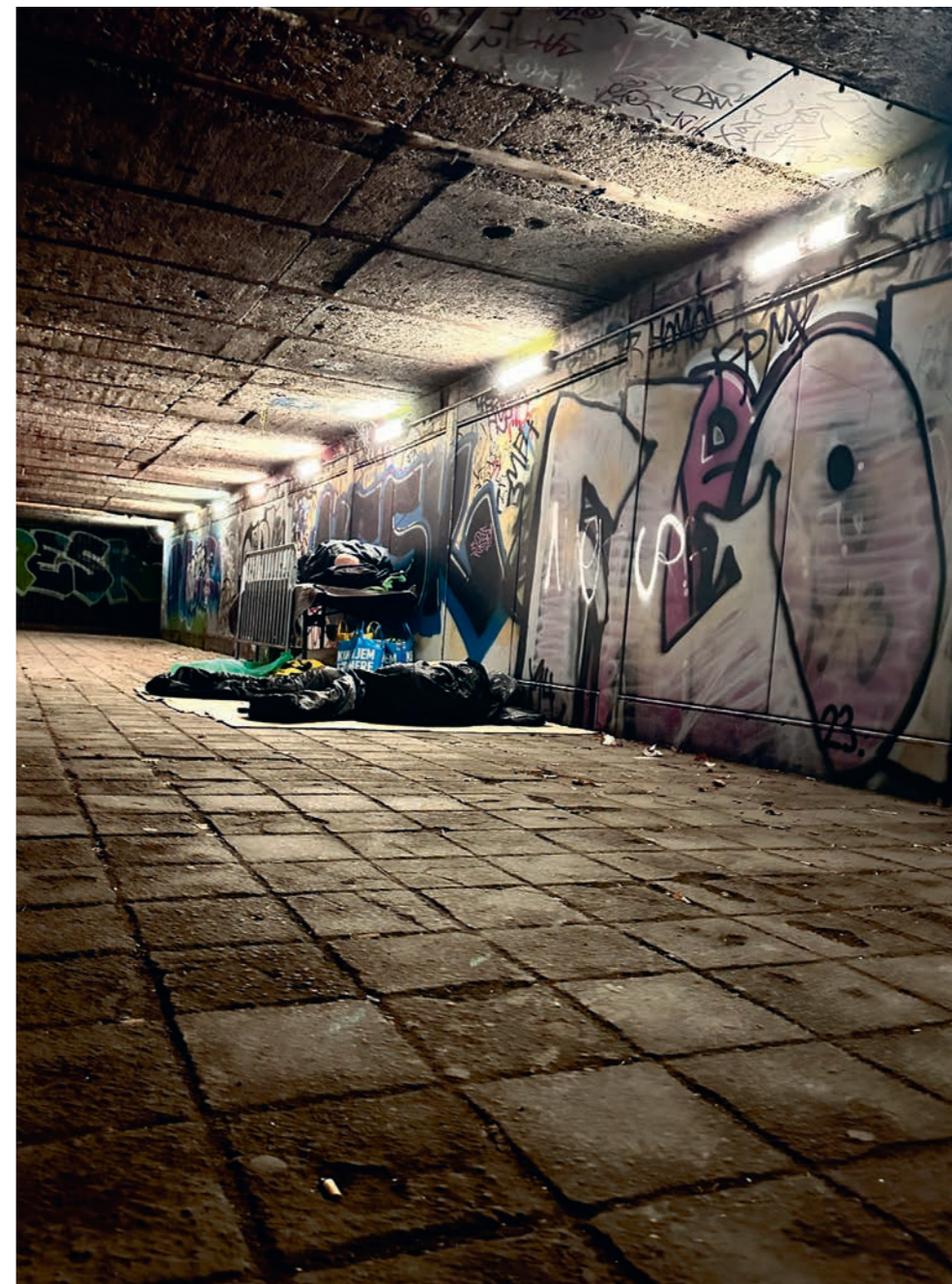
For det første er den tidligere relativt generøse hollandske velfærdsstat blevet reduceret, hvilket har resulteret i mere begrænset støtte. For det andet er boligmarkedet præget af mangel på betalbare og tilgængelige boliger. For det tredje ser vi en stigende kompleksitet, blandt andet som følge af digitalisering, der efterlader nogle mennesker på perronen. Endelig fremhævede van Doorn en politisk polarisering, som svækker den politiske beslutningskraft – ikke mindst i forhold til at håndtere den alvorlige boligkrise.

Housing First-tilgangen i Holland har vanskeligt ved for alvor at komme i gang, hvilket – ikke overraskende – hænger sammen med manglende boliger.

I Utrecht by er hjemløsheden blevet meget synlig i gadebilledet i form af mennesker, der sover på gaden eller tigger. Særligt migranter – både udokumenterede migranter og migranter i arbejde – fylder blandt gruppen af personer i gadehjemløshed, som især ses som et resultat af manglende adgang til hjælp for denne gruppe.

Et besøg hos Frelsens Hær

De dystre fortællinger fra podiet blev bekræftet af virkeligheden, da vi havde mulighed for at besøge værestedet Herstart.

Herstart, der på dansk oversættes til “genstart”, drives af Frelsens Hær Holland. Foruden herbergspadser tilbyder stedet overgangsværelser, som første skridt mod egen bolig, og en café. Herstart fungerer desuden som et kontaktpunkt, en form for samlet indgang til hjælp, hvor personer i hjemløshed kan møde medarbejdere fra kommunen, sundhedspersonale og andre relevante aktører.

Mangfoldigheden i den gruppe, der kommer i Herstart, har ansporet Frelsens Hær til at samarbejde med en bred vifte af organisationer, som tilbyder forskellige former for ekspertise.

Midt i Utrechts billedskønne, næsten kulissegangt gamle bydel ligger dette knudepunkt. Og her insisterer værestedet på at blive, selv om medarbejderne på de månedlige nabomøder må håndtere NIMBY (“ikke i min baghave”) holdninger og udtalelser. Stedet har dagligt ca. 140 besøgende, og om vinteren endnu flere, hvorfor de nogle gange må afvise folk. Ifølge Herstart anerkender de lokale myndigheder ikke i tilstrækkelig grad behovet for at finansiere væresteder i de kolde dagtimer.

Hjemløshed er et boligproblem

Tilbage på konferencen blev den afsluttende keynote holdt af den amerikanske lektor Gregg Colburn fra University of Washington i Seattle. Han tog udgangspunkt i sin bog *Homelessness is a Housing Problem*, der, som Colburn bemærkede, “giver det hele” i titlen.

Colburn, der talte ud fra en amerikansk kontekst, indledte med et retorisk spørgsmål: Er konventionelle forklaringer på hjemløshed – såsom at miste sit job, et forbrug af alkohol eller stoffer, boligudsættelser eller skilsmisser – grundlæggende årsager, eller er det snarere udløsende begivenheder? Forskning har vist, at f.eks. stofbrug, fattigdom eller psykisk sygdom øger risikoen for hjemløshed. Men vi ved ikke, hvorfor disse faktorer leder til hjemløshed i nogle geografiske områder og ikke i andre.

Ifølge Colburn er det vigtigt at forstå, hvem der udstødes til hjemløshed, men det er ikke tilstrækkeligt til at forklare regionale variationer. Fortsætter vi med at diagnosticere hjemløshed som et problem hos individet, vil det underminere indsatser, der skal forebygges og afskaffe hjemløshed. Der er behov for en strukturel forståelse af – og strukturelle løsninger på – hjemløshed på nationalt plan.

... og i Danmark?

I 2025 blev formuleringen ‘billige boliger’ stort set erstattet af den mere inkluderende betegnelse ‘betalbare boliger’ i den danske offentlige debat. Skiftet i ordvalg rummer flere betydningslag, men vigtigt her er anerkendelsen af, at almindelige boliger skal være økonomisk tilgængelige for hele befolkningen.

Boligmangel og høje boligpriser, særligt i landets større byer, har været et centralt social- og boligpolitisk tema i Danmark med hjemløse-reformen fra 2023, der skal udbrede Housing

First tilgangen, hvor mennesker tilbydes egen bolig kombineret med social støtte. Skal vi i mål med reformen er tilstedeværelsen af betalbare boliger selvsagt afgørende.

Implementering af et nyt kontanthjælpssystem i sommeren 2025, som for nogle indebærer reduktioner i ydelserne og som har afskaffet særlig støtte til høje boligudgifter for kontanthjælpsmodtagergruppen, har med rette skabt debat. I Projekt Udenfor er vi kritiske over for de kontinuerlige forringelser af kontanthjælpen. Og vi er bekymrede for, at kontanthjælpsreformen risikerer at virke kontraproduktivt, når vi i Danmark samtidig ønsker at forebygge og bekæmpe hjemløshed.

Internationalt udsyn

Konferencen i Utrecht understregede vigtigheden af at løfte blikket og også betragte hjemløshed i en international kontekst. Ikke blot for at sætte de danske forhold i perspektiv, men også for at vi kan lære af situationen i andre nationale kontekster eller lade os inspirere af hinandens erfaringer på tværs af landegrænser. Boligkrisen er en europæisk problematik, ja faktisk en udfordring verden over, og mens forskellige landes negative erfaringer med fx kortidsudlejninger, boligspekulation og en boligmasse, der ikke er fulgt med urbaniseringen, fungerer som kritiske opmærksomheder, kan eksempler på statsstøtteordninger, bæredygtigt byggeri og almene boliger omvendt være inspirerende.

Projekt Udenfor ønsker et internationalt udsyn,

og derfor prioriterer vi at deltage i konferencer og projekter, der samler og faciliterer vidensdeling med aktører fra andre lande.

Den europæiske forskningskonference om hjemløshed arrangeres af FEANTSA i samarbejde med European Observatory on Homelessness og lokale partnerorganisationer, som i år var Utrecht University of Applied Sciences. Programmet for konferencen kan findes på FEANTSA's hjemmeside.

Samarbejde og netværk i 2025 – nationalt og internationalt

Vi arbejder kontinuerligt på at indgå og vedligeholde samarbejder og netværk, nationalt og på tværs af landegrænser. Vi gør det, fordi de rigtige partnerskaber kan gøre vores indsats stærkere, og vi gør det for at dele viden på socialområdet, sammenligne målgrupper, vilkår og faglige tilgange, få nye perspektiver på egen praksis, søge inspiration og blive klogere.

I internationalt regi er vi **aktive medlemmer, og sidder i bestyrelsen, i FEANTSA** – den europæiske paraplyorganisation for organisationer, der arbejder med hjemløshed. FEANTSA er en central aktør, når det kommer til at gå i dialog med og lægge pres på beslutningstagere, og udgør samtidig en vigtig platform for samarbejde og udbredelse af aktuel forskning i hjemløshed på tværs af medlemslandene. Derudover har vi udvekslet viden med aktører fra Innsbruck, Amsterdam, Berlin og Oslo, og deltaget på konferencer i Athen og Utrecht.

Nationalt er vi fortsat en **del af Københavns Kommunes transitprogram**, hvor vi hjælper særligt sårbare hjemløse migranter med skadesreducerende tiltag og støtte til at bevæge sig mod en bedre tilværelse.

I forbindelse med vores treårige projekt “LGBT+ Hjemløshed” har vi indgået et **samarbejde med værestedet Hugs & Food, som i 2025 stillede lokaler til rådighed til vores aftentilbud ‘EKKO’** for LGBT+ personer i hjemløshed.

Derudover har vi i 2025 siddet i tre **praksisnetværk**: om ‘hjemløshed blandt kvinder’, ‘udsatte kvinder, der er udsat for seksuelle overgreb’ og ‘migranter i hjemløshed’.

Som en del af vores fortalervirksomhed har vi desuden været repræsenteret i **Københavns Kommunes Udsatteråd, Region Hovedstadens Udsatteråd, Det Nationale Partnerskab mod Hjemløshed** og en **migrantgruppe under FEANTSA**.

Hjemløshed handler ikke om, hvad nogen er, men om, hvad de har – eller snarere *ikke* har adgang til.

– fra reportagen “Bolig, bolig, bolig!”

Om at gøre noget sammen, der har betydning for andre

Jesper og Line er fast makkerpar i Den Mobile Café, hvor de kører ud med mad til gadesovere i København. Og det er ikke kun i deres frivillige arbejde, at de danner par. De har nemlig været kæresten i syv år, og arbejdet i Den Mobile Café bringer dem tættere sammen.

“Pas nu på du ikke taber maden” driller Jesper sin kæreste Line, der bærer på to store flamingokasser med varm mad. Jesper og Line har begge haft en lang arbejdsdag, men i stedet for at mødes hjemme på sofaen, bruger de deres aften som frivillige i Projekt Udenfors mobile café, der kører mad ud på gaden i København.

Line sætter flamingokasserne ind i den ombyggede ID4 og tjekker, om de har husket det hele: mad, kaffe, kakao og flødeskum. “Der er nogen af vores brugere, som nærmest er afhængige af en kakao med flødeskum, så det må vi ikke glemme,” fortæller Line.

Ved første stop på ruten er et par af caféens faste gæster allerede mødt op. De kommer hen til bilen og stiller sig i kø. "Hvad er der på menuen i dag?", spørger en ældre mand. "Vi har et festfyrværkeri af en menu", svarer Jesper med et stort smil og gestikulerer med armene. Line griner og uddyber med et roligt stemmeleje: "Der er ribbensteg med stegte auberginer og ris".

Maden bliver serveret i små bakker, og gæsterne trækker sig tilbage til bænke lidt længere væk for at spise i ro og mag. Så smider de service i skraldeposen ved bilen og stiller sig i kø igen. "Må jeg bede om en kakao med flødeskum?", spørger den ældre mand. "Det kan du tro," svarer Jesper. Denne gang bliver gæsterne stående ved bilen og falder i snak. En bus med turister i fodboldtrøjer parkerer i nærheden, så samtalen drejer sig først om fodbold, indtil manden spørger Line og Jesper, om de har set "Ruben", der plejer at komme i caféen. Det har de ikke, men en af de andre gæster fortæller, at han har hørt, at Ruben ikke har det så godt og er rejst. Line og Jesper giver plads til savnet, der hænger i luften – og venter lidt med at køre, selv om maden er spist og kakaoen er drukket.

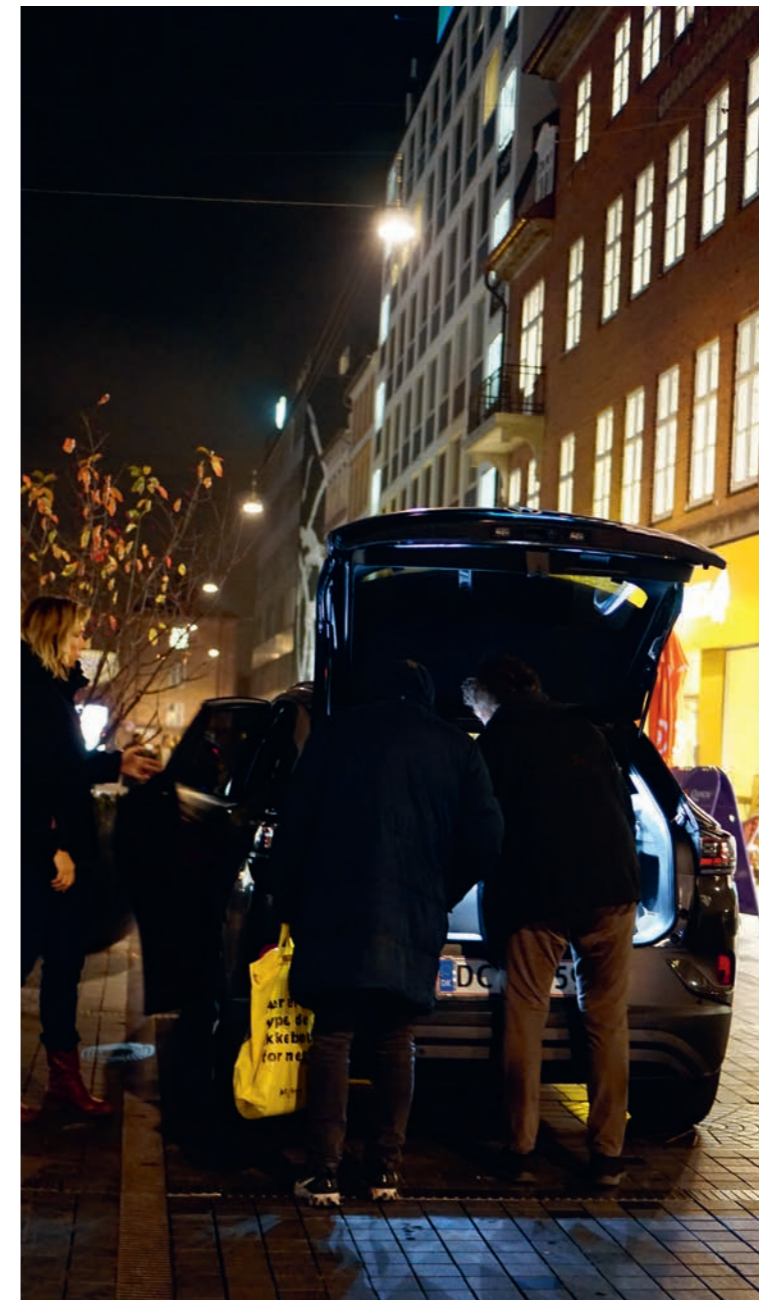
"Det er dét dér med at hjælpe med det samme. Der er ingen ventetid", fortæller Jesper om motivationen for arbejdet i Den Mobile Café, mens vi kører mod næste stop. Han fortsætter: "Vi kommer med et måltid mad og måske et par sokker eller en sovepose, og så tager vi en snak. Vi møder brugerne dér, hvor de er, og gadeplansmedarbejderne kan følge op med det

samme, hvis vi noterer noget, der er kritisk. Det er fedt, og så er det ukompliceret. Det er det, der driver mig." Line stemmer i: "Det er det samme for mig. Jeg arbejder med socialt udsatte til daglig, og det er dejligt at være andet end 'damen fra kommunen', give en hjælpende hånd, yde omsorg og servere noget dejlig mad."

Der står mange og venter, da bilen når frem til stop nummer to, og flere slutter sig løbende til. Jesper og Line må arbejde fokuseret for at servicere den lange kø, der efterhånden danner sig. Stemningen er god, og der tales livligt på forskellige sprog. Flere af brugerne trækker lidt væk med deres fyldte tallerkener for ikke at blive forstyrret af forbipasserende. En gæst spørger efter sokker, og Jesper henter en stak, de har pakket på bagsædet af bilen.

Inden vi når sidste stop på ruten, kører Line og Jesper forbi et mere afsides sted i byen. De laver en to-go-bakke med mad parat, som de pakker ind, skriver "Boris" på og lægger ved den plads, hvor han plejer at sove.

Line kommer i tanke om et møde, som har gjort særligt indtryk på hende: "Der var på et tidspunkt en mand, der boede i en tunnel her i indre by. Han var meget sky i starten og havde ikke lyst til at snakke, når vi kom på besøg. Nogle gange ville han gerne have maden, og andre gange afviste han både mad og samtale. Men så en dag var der pludselig 'hul igennem'. Vi havde en lang snak, hvor han efterspurgte nogle ting, der kunne lette hans hverdag. Det gav vi besked om til gadeplansmedarbejderne,

Den Mobile Café i 2025

I 25 år har Projekt Udenfors tilbud Den Mobile Café, som er båret af frivillige kræfter, bragt mad, kaffe, tøj og soveposer ud på gaden til hjemløse borgere, som har svært ved at skaffe sig helt basale fornødenheder. Dagens måltid tilberedes af NGOen Junkfood, som skaber måltiderne delvist ud fra donerede overskudsvarer, som ellers ville være gået til spilde. Der er blevet uddelt ca. 7.500 måltider mad og 800 liter kaffe/te/kakao i løbet af året.

I 2025 havde Den Mobile Café **4 faste stop** på ruten, hvor brugere kunne møde op og få mad. Der er indlagt god tid til, at de frivillige også kan "**køre opsøgende**" til personer i gadebilledet, som de vurderer kunne have godt af et måltid.

Den frivillige indsats i Den Mobile Café handler i lige så høj grad om at snakke med caféens gæster, udvise omsorg og skabe relationer som at servere mad. Derfor er de frivilliges unikke personligheder og evner til nærvær blandt deres vigtigste kompetencer. De er i tæt kontakt med organisationens gadeplansteam, som kan træde til, når der er behov for yderligere hjælp. I alt har **44 frivillige** været tilknyttet til Den Mobile Café i 2025.

og vi var også selv forbi med nogle af tingene. Han udtrykte, at han følte sig set og hørt – og fik lyst til at fortælle om sig selv og sin historie. Det var specielt og dejligt at opleve.”

Line har været frivillig i Den Mobile Café i næsten 3 år, og for 2 år siden valgte Jesper at gøre hende selskab. Privat har de dannet par i knap syv år. På spørgsmålet om, hvordan det er at være kæresten og arbejde sammen i Den Mobile Café, svarer Jesper med et smil: “Det er ganske forfærdeligt”. Line griner, mens Jesper uddyber: “Man skal opføre sig helt anderledes. Man er underlagt nogle andre og mere strenge krav fra Line, når vi er ude sammen, for pludselig skal jeg jo opføre mig ordentligt”.

Jesper stopper sig selv: “Ej, det er faktisk ret fedt at være sammen om noget, og når vi kommer hjem om aftenen, så evaluerer vi turen sammen. Vi taler om de forskellige mennesker, vi har mødt, og om hvad vi har oplevet. At vi har den oplevelse sammen, er med til at styrke vores parforhold. Vi kommer hjem med en positiv energi.” Line supplerer: “Det er dejligt at være sammen på en anden måde. At kunne gøre noget sammen, der har en betydning for andre, er værdifuldt.”

Vi ankommer til aftenens sidste stop. “Her er der mange, som gerne vil tale. Maden kommer i anden række”, fortæller Line. Ganske rigtigt går der ikke længe, før “Andriy”, en ældre ukrainsk mand, henvender sig. Mens Line gør klar til at servere maden, får Jesper en længere samtale med Andriy. Der er omkring 15

personer, som næsten alle bliver hængende hos Line og Jesper, mens de spiser. Jesper nævner, at det ikke gik Brøndby så godt i weekenden, da de tabte til Silkeborg. En ældre mand svarer begejstret, at træneren bør udskiftes, og at holdet ikke har samme kvalitet som i gamle dage. Så mister han pusten og fortæller, at han netop er blevet udskrevet fra hospitalet efter en operation. Line kommer hen til dem, og efter en længere samtale går de sammen hen til bilen, hvor manden får en kop varm kakao med masser af flødeskum.

Line når kun lige at blive færdig med at skænke op, før en anden gæst trækker hende til side. Han spørger forsigtigt, om hun vil se hans tegninger. Det vil hun gerne, og han hiver dem op fra sin rygsæk. De er alle tegninger af figurer fra tegnefilm. Han fortæller Line, at hun minder om Minnie Mouse, og viser hende en tegning. Jesper spørger, hvem han minder om. Manden griner og finder en tegning frem af Fedtmule. Jesper er ikke tilfreds, så manden leder videre i stakken og finder, til Jespers begejstring, én af Skipper Skræk. Manden takker for deres tid og går videre med et smil på læben.

Da de sidste gæster er gået, pakker Jesper og Line sammen og kører den overskydende mad til et nærliggende herberg. “Nu skal vi hjem og snakke dagens vagt igennem. Jeg er så glad for, at vi har hinanden til at evaluere”, siger Line, før de stiller bilen og følges ad hjem.

Europa står i en boligkrise

DAN JØRGENSEN
EU-kommisær for energi og boliger

Gæsteindlægget i denne årsberetning er skrevet af den danske EU-kommisær for energi og boliger Dan Jørgensen. I oktober 2025 besøgte han Projekt Udenfor i forbindelse med udarbejdelsen af en europæisk plan for betalbare boliger. Vi har længe været fortalere for et europæisk perspektiv på – og indsats mod – hjemløshed, og vi var derfor glade for at kunne bidrage med vores input til det boligpolitiske strategiarbejde på EU-niveau, herunder vores erfaringer med mennesker, også mobile EU-borgere, der lever i hjemløshed i Danmark.

Hver dag i hele Europa går mennesker hjem efter arbejde, skole og studie. De lukker døren bag sig og finder tryghed, varme og ro. Det er virkeligheden for de fleste, men ikke for alle.

Ikke for de over 40 millioner europæere, der sidste år ikke kunne opvarme deres bolig tilstrækkeligt på grund af høje energipriser. Og ikke for de mere end 1 million europæere, der slet ikke har et hjem.

Det understreger, at Europa står i – ikke bare en boligkrise med mangel på boliger – men også i en social krise. Det er en krise, der handler om familier, der må vælge mellem husleje og varme. Og om mennesker, der mister fodfæste i livet og ender uden tag over hovedet. Ofte uden at nogen griber ind i tide. Det kan vi ikke leve med i Europa. Derfor præsenterede jeg i december 2025 en EU-plan for betalbare boliger.

Mangel på boliger er et europæisk problem

Man kan godt spørge sig selv, hvad EU har at gøre med boliger og hjemløshed. Problemerne er lokale, og der er forskellige udfordringer fra by til by. Men virkeligheden er, at der mangler boliger, der er til at betale, på tværs af Europa. Samtidig er mange mennesker i hjemløshed EU-borgere, der bevæger sig på tværs af Europa i håb om en bedre fremtid.

Det oplevede jeg selv, da jeg besøgte Projekt Udenfor i oktober. Her fik jeg både gode input til EU's plan for betalbare boliger og for bekæmpelsen af hjemløshed, og et indblik i de konkrete udfordringer, som Projekt Udenfor forsøger at afhjælpe. Hjemløse EU-borgere fylder i den indsats. Derfor er et styrket samarbejde og øget europæisk fokus en del af løsningen for at give flere mennesker et hjem.

En ny kurs for betalbare boliger i EU

En stabil bolig er en vigtig del af grundlaget for et værdigt liv. Når mennesker får et sted at bo, bliver det muligt at komme i uddannelse, passe et arbejde og tage del i fællesskabet. Det er denne sammenhæng, den nye europæiske indsats nu skal styrke.

I EU-planen for betalbare boliger kobler vi boligindsatsen tættere sammen med kampen mod fattigdom og hjemløshed. Udgangspunktet er, at mennesker skal have en bolig først – og derefter den støtte, de har brug for. Den tilgang, kendt som Housing First, skal udbredes i hele Europa.

Vi vil samtidig give EU-landene fælles retningslinjer for, hvordan man bedre hjælper mennesker i usikre boligsituationer. Det handler om at forebygge hjemløshed, gribe ind tidligere og samle boligindsats, social støtte og sundhedshjælp i én sammenhængende indsats.

Det handler også om at gøre udgifterne til bolig overskuelige. De mennesker, der bor i de dårligst isolerede boliger, er ofte dem med færrest ressourcer. Derfor skal udsatte grupper bedre beskyttes mod at få lukket for strøm og varme.

Samarbejde på alle niveauer

Der skal skaffes flere penge til almene boliger og boliger til hjemløse. Vi vil oprette en særlig investeringsindsats for sociale boliger og invitere både fonde, organisationer og private aktører til at bidrage – både med finansiering og med konkrete løsninger.

Forebyggelse af udsættelser fra boligen bliver også et centralt fokus. Gældsrådgivning, tidlig hjælp og bedre støtte til lejere skal mindske risikoen for, at mennesker mister deres hjem. Samtidig opfordrer vi myndighederne i EU-landene til at skabe mere åbenhed om huslejer, så det bliver lettere at gennemskue boligmarkedet.

Boligkrisen og udfordringen med hjemløshed kan ikke løses fra Bruxelles alene. Men ved at arbejde sammen på alle niveauer, fra medlemslande, kommuner, byer og organisationer, kan vi bidrage med løsninger, der hvor de virker bedst.

Organisation og økonomi i 2025

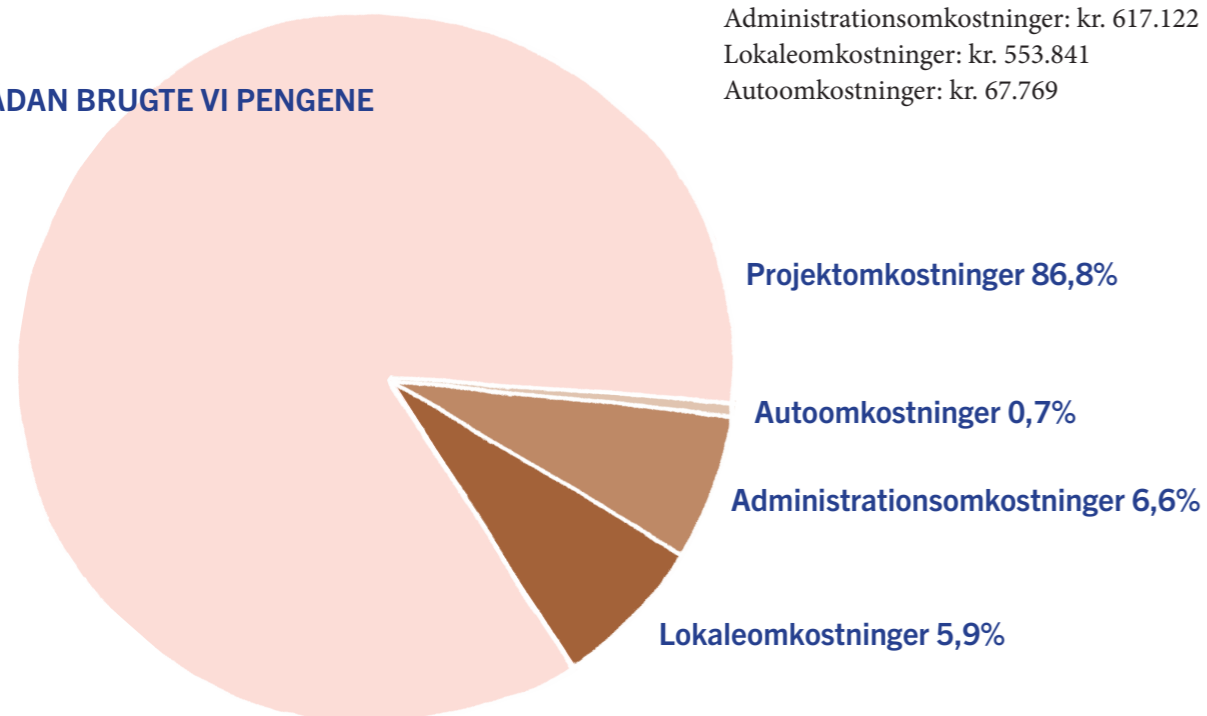
Projekt Udenfor er en ikke-erhvervsdrivende fond, som ved udgangen af 2025 består af en bestyrelse på 6 medlemmer, en direktør, 13 ansatte og 40 frivillige.

Organisationens aktiviteter er finansieret af offentlige og private midler. Den væsentligste del af driften var i 2025 finansieret af en finanslovsbevilling på 7.2 mio. kr. Projekt Udenfor har herudover modtaget bidrag fra fonde, puljer, virksomheder og privatpersoner på i alt kr. 2.2 mio. kr.

Sådan brugte vi pengene

Projektkostninger: kr. 8.135.812
 Administrationsomkostninger: kr. 617.122
 Lokaleomkostninger: kr. 553.841
 Autoomkostninger: kr. 67.769

SÅDAN BRUGTE VI PENGENE

Projekt Udenfors medarbejdere i 2025

Ledelse og administration

Bo Heide-Jochimsen, Annette Monson Tullberg, Hanna Brejl, Rikke Ertmann

Gadeplansteam

Per Glad Fuglsbjerg, Tabita Nyberg Hansen, Christian Ridder, Tobias Topsøe Bangsted

Videns- og formidlingsteam

Anne Kirkegaard, Anne-Sofie Maini-Thorsen, Kirsten Skovlund Asmussen, Michael Graversen

Projektmedarbejdere

Frey Sonne, Yasmin Bahat

Medhjælper

Said Bachiri

Årsberetning 2025

Fonden Projekt Udenfor
 Ansvarshavende redaktør:
 Bo Heide-Jochimsen
 Redaktion: Anne Kirkegaard (redaktør),
 Kirsten Skovlund Asmussen, Anne-Sofie
 Maini-Thorsen, Michael Graversen
 Med bidrag fra medarbejdere i Projekt
 Udenfor
 Grafisk design: Lower East Design
 Fotos: Projekt Udenfor & Lower East
 Tryk: Eks-Skolens Trykkeri

Kontakt: info@udenfor.dk

Projekt Udenfors bestyrelse i 2025

Forperson

Jens Elmelund
Administrerende direktør i KAB

Medlemmer

Birthe Povlsen
*Medlem af Dansk Socialrådgiverforenings
 hovedbestyrelse og IFSW Executive Committee*

Charlotte Vange Løvstad
Lektor i socialt arbejde, Via University College

Lars Benjaminsen
*Seniorforsker ved VIVE – Det Nationale
 Forsknings- og Analysecenter for Velfærd*

Robin Aagaard Jæger
Læreruddannet

Troels Boldt Rømer
Læge og forsker i psykiatrien

Tak for i år

Projekt Udenfor vil gerne takke alle, der har taget del i og interesseret sig for vores arbejde med nogle af de mennesker, der lever allermost marginaliseret i vores samfund.

Vi vil også takke de frivillige, der trofast og i alt slags vejr har brugt deres tid på at møde gæsterne i Den Mobile Café med omsorg og samvær omkring et måltid mad.

Herudover skal lyde en stor tak til fonde og andre donorer, der har bidraget økonomisk til, at vores arbejde i 2025 har været muligt:

Bolig- og socialstyrelsen
Fondation Juchum
Københavns kommune
“LOL: Den der ler sidst” – Metronome Productions
Oak Foundation Denmark
Projekt.as
VELUX FONDEN
... og alle de 260 privatpersoner, der har givet en donation

Projekt Udenfor er ikke styret af partipolitiske, religiøse eller kommercielle interesser. Vores virke lader sig guide af vores insisteren på samfundets pligt til at sikre det enkelte menneske et værdigt liv.

Grundfortælling

Hjemløshed er fortsat et alvorligt socialt problem i Danmark, og en del af den samlede hjemløsebefolkning er overladt til et liv helt udenfor.

Projekt Udenfor arbejder for at forbedre forholdene for mennesker, der er udstødt og fortsat udstødes i samfundet. Særligt har vi øje for hjemløse borgere, som lever isoleret på gaden med komplekse sociale problemer og fysiske sygdomme ofte kombineret med psykiske lidelser, afvisende adfærd og ringe forudsætninger for få stillet helt basale behov. Det er personer, som de etablerede hjælpeforanstaltninger (socialvæsenet, sundhedsvæsenet og civilsamfundet) ikke kan eller vil nå.

Ved at kombinere specialiseret socialt arbejde med indsamling og formidling af viden om forholdene for målgruppen, søger Projekt Udenfor:

- 1) at skabe forandringer på samfundsniveau, der forhindrer social udstødelse til hjemløshed.
- 2) at afhjælpe lidelsen hos personer, som allerede er udstødte.

Den socialfaglige indsats udføres af professionelle gadeplansmedarbejdere, som observerer byen og opsøger mennesker, der lever forpint og under uværdige forhold på gaden. På baggrund af et kontinuerligt relationsarbejde tilbyder de omsorg, skadesreducerende støtte, praktisk hjælp og brobygning til andre hjælpeforanstaltninger med det formål at sikre bedre

livsvilkår for den enkelte. Hjælpen tager udgangspunkt i personens situation, behov og ønsker her og nu, og styres ikke af forudbestemte mål, ligesom den ikke følges af krav og forventninger. Den opsøgende gadeplansindsats suppleres af Den Mobile Café, hvor frivillige medarbejdere alle ugens hverdage tilbyder et måltid mad og social kontakt til målgruppen.

Samtidig dokumenterer, analyserer og problematiserer Projekt Udenfor udstødende faktorer i samfundet, som er medvirkende til, at mennesker skubbes ud i hjemløshed. Organisationen afdækker og synliggør forholdene for gadesovere og formidler viden om hjemløshed, forebyggelse og tilgange til målgruppen, der kan forbedre deres situation. Det er afgørende i organisationens virke altid at føre en rettidig, troværdig og saglig samfundskritik, der dels oplyser den almene befolkning og dels informerer og påvirker fagpersoner og beslutningstagere. Projekt Udenfor er ikke styret af partipolitiske, religiøse eller kommercielle interesser. Organisationen har en fri og eksperimenterende tilgang til socialt arbejde og går, på tværs af gadeplans- og vidensarbejdet, foran og bidrager til nytænkning og metodeudvikling på hjemløshedsområdet – også før andre aktører ser eller anerkender behovet.

Projekt Udenfors virke lader sig guide af vores insisteren på samfundets pligt til at sikre det enkelte menneske et værdigt liv.

PROJEKT UDENFOR

Find os

Projekt Udenfor
Fiolstræde 44, 3. tv
1171 København K
info@udenfor.dk
www.udenfor.dk

Følg os

Facebook
Instagram
LinkedIn

Tilmeld dig vores nyhedsbrev på udenfor.dk

Støt os

Mobilepay: 345 203
Se flere støttemuligheder på
www.udenfor.dk/stoet